

і вже потім смакували борщем чи десертом. Український борщ їм найбільше сподобався.

Трохи про борщ. Сьогодні ідею теплофізиків підхопили жінки-волонтери в багатьох регіонах. Вони сушать овочеві складові, а солдати в зоні АТО вже довершують приготування борщу на свій смак, додаючи туди картоплю, тушонку та інші інгредієнти. Науковці радіють цьому і наголошують, що їхні пайки потрібні найперше там, де немає польових кухонь. У маленькому борщовому пакуночку – увесь необхідний набір національної української страви: від м'яса до зелені, часнику і головного компонента – квасолі.

Науковці-теплофізики продовжують удосконалювати й урізноманітнювати асортимент сухих пайків –

їх уже 300 передали для українських воїнів на передову! Поки що це 15 видів супів (обов'язково з м'ясом, висушеним за власною технологією), 12 основних страв, близько 10 видів десертів. Новинка – напій «Бадьорість», в якому збільшено кількість біологічно активних речовин.

Сьогодні на сухі пайки Інституту технічної теплофізики – справжній бум.

– У чому «фішка» наших продуктів для швидкого приготування? – запитує Жанна Петрова і сама відповідає: – У тому, що komponуються продукти спеціальної дисперсності. Добова пропорція співвідношення компонентів збалансована за калорійністю, поживністю та вітамінно-мінеральним складом, а отже, має оздоровчі властивості. Живлячи такі пайки, додаткових синте-

тичних вітамінів солдати вже не потребують. Заокеанські аналоги цієї особливості не мають. Ми підбираємо продукти певної дисперсності (стружка, дрібний та крупний порошок) для того, щоб вони швидко і максимально всмоктувалися стравою. Розвідники в зоні АТО розповіли, що за 15–20 хвилин після їх вживання почувалися цілком ситими, тоді як після консервів знову хотілося їсти. Будь-яка стружка, отримана на наших сушарках, у воді набухає в 6–8 разів. Іншими словами, на 80% відновлюються клітини харчових продуктів. Ця надзвичайно м'яка технологія стала можливою завдяки інститутському обладнанню. До речі, наші страви куштували й хворі на виразку шлунка – жодних негативних проявів нема.

44

Вода і геополітика

Тарас РОМАНЮК

- **Екологи та політичні експерти пророкують, що війни XXI століття точитимуться не за вуглеводні чи сфери політичного впливу, а за... воду. Саме так, незважаючи на те, що водне дзеркало займає близько 2/3 земної поверхні і з кожним роком дедалі більше льода суші поступає місцем океану через танення льодовиків, спричинене глобальним потеплінням, вода поступово стає вагомим чинником у геополітичних відносинах.**

У світі вже відчувається дефіцит цього, здавалося б, нескінченного ресурсу, який постійно циркулює в природі й нікуди не зникає, як, наприклад, спалена нафта. Та, за прогнозами ЮНЕСКО, швидке зростання населення призведе до того, що за п'ять-десять років нестача води стане однією з головних проблем людства. Порівняно з початком минулого століття рівень споживання зріс майже в десять разів. Кожній шостій людині у світі нині не вистачає чистої води, а кожен третій не має нормальної каналізації.

До 2025 року дефіцит водних ресурсів відчувають дві третини мешканців нашої планети. Причиною підвищення рівня споживання води, а відповідно й її вартості, стане збільшення кількості населення, котре в найближчі 30 років, за прогнозами вчених, зросте на 45%. На думку фахівців Міжнародного інституту управління водними ресурсами, прісна вода може закінчитися на Землі вже через 25 років. Тож практично всі політологи та економісти єдині в думці, що в XXI столітті вода стає не просто життєвою необхідністю, а й однією з основних проблем людства і джерелом глобальних зіткнень.

Найбільші запаси прісної води сконцентровані в арктичних і антарктичних льодовиках. А наймісткішим резервуаром прісної води, яку не потрібно розморожувати, є озеро Байкал у Росії. Об'єм води в ньому дорівнює 23 тисячам кубічних кілометрів. При цьому загальний запас питної води в усіх озерах світу становить близько 123 тисяч кубічних кілометрів. Отже, запаси Байкалу сягають більш як 18% загальносвітових. Загалом Росія має 22% запасів прісної води.

На думку члена-кореспондента Російської академії наук Віктора Данилова-Данильєна, до 2025 року майже вся економічно доступна прісна вода буде залучена в господарство, а от воду, яка не використовується, але порівняно доступну, матимуть тільки в Росії, Канаді й Бразилії. За словами вченого, нестача води стане головним чинником стримування розвитку світової економіки, і цим сповна зможе скористатися Росія.

Однак фахівці наголошують: вартість води має зрости щонайменше в десять разів, аби її транспортування на великі відстані мало економічний сенс. До того ж деякі вчені

ззначають, що платити такі суми за воду зможуть лише розвинені країни, а вони йдуть шляхом скорочення споживання і розвитку технологій опріснення морської води. Як приклад можна навести Ізраїль. Він розташований у досить посушливому районі, і економія використовуваної для виробництва води тут у п'ять-шість, а в окремих випадках і в десять разів більша, ніж у середньоазійських республіках.

Нині чиста вода має найвищу за всю історію людства ціну, і вона зростає. За останні п'ять років у США вода подорожчала майже на 30%, у Південній Африці – на 50%, а в Тунісі за десять років – у чотири рази. Українські селяни з тривогою констатують, що молоко доводиться продавати за копійки, а воду купувати за кругленьку суму.

Але доки ціна на воду залишатиметься на нинішньому рівні, доти можливість її транспортування і доставки від джерела до споживача відіграватиме вирішальну роль. Так, живим і наочним прикладом є Кримський півострів. Росія, маючи найбільші у світі водні ресурси, анексувала шмат території, який не здатна забезпечити прісною водою.

